

В.І. Залевадна

**ФІТОСОЗОЛОГІЧНА ЦІННІСТЬ ЗАПОВІДНИХ ТЕРИТОРІЙ
ЧЕЧЕЛЬНИЦЬКОГО РАЙОНУ ВІННИЦЬКОЇ ОБЛАСТІ**

Науковий керівник - к. б. н., доц. С.Г.Коваленко

Одеський національний університет імені І.І. Мечникова Біологічний
факультет, 65058, Україна, м. Одеса, Шампанський провулок, 2,
vetta1989@mail.ru

Рослинний світ несе на собі глибокий відбиток людської діяльності. Останнім часом людство, взяте в цілому, стає могутньою рушійною силою багатьох формуючих процесів на Землі. Наприклад, багато авторів вказують на те, що господарська діяльність людини викликає різкі зміни рослинного покриву [Серебровський, 1973; Васильєва-Немерцалова, 1993; Мосякин, 1993; Тохтарь, Харкота, 2006].

Метою наших досліджень було ознайомлення з флорою існуючих та запропонованих до включення у список заповідних територій Чечельницького району, вивчення видів занесених до Списку рідкісних та зникаючих рослин області та Червоної книги України.

В ботанічних заказниках Чечельницького району, зростають як широко розповсюджені, так і рідкісні для України види рослин, як наприклад, рівноплідник рутвицелистий - *Isopyrum thalictroides* Г., дуб скельний - *Quercus petraea* (Mattuschka) Tiebl., дерен справжній - *Cornus mas* Г., плющ звичайний - *Hedera helix* Г., явір - *Acer pseudoplatans* Г., свидина кров'яна - *Swida stolonifera* (Miehx.) Rydb., скополія карніолійська - *Scopolia carniolica* Г., егоніхон фіолетово - голубий - *Aegonychon purpureo-coeruleum* (Г.) Holu, осока парвська - *Carex brevicollis* DC., коручка порпурова - *Epipactis purpurata* Smith, шоломниця висока - *Scutellaria altissima* Г., перлівка одно квіткова - *Melica uniflora* Retz., лазурник трилопатевий - *Laser trilobum*

(L.) Borkh., півники угорські - *Iris hungarica* Waldst. et. Kit., фізаліс звичайний - *Physalis alkekengi* L., рясст Маршала - *Corydalis marschalliana* Pers., бруслина карликова - *Euonymus nana* Vieb. та інші.

Крім цього, на території, де планується побудувати Національний парк, знайдено рослини, занесені до Червоної книги України, серед яких *Galanthus nivalis* L., *Allium ursinum* L., *Tulipa quercetorum* Klok et Zoz. та інші.. Найбільшою кількістю видів серед цієї групи представлені родини *Orchidaceae*, *Ranunculaceae*, *Rosaceae*, *Cornaceae*, *Fagaceae*, *Araliaceae*, *Solanaceae*, *Cyperaceae*, *Poaceae*, *Liliaceae*.

Багато рідкісних рослин є лікарськими і їх ареал постійно зменшується, а запаси майже вичерпані. Не потрібно забувати також про естетичну і виховну роль живих пам'яток природи - рідкісних і зникаючих рослин. З часом, в майбутньому оригінальні і неповторні рідкісні рослини, ендеміки будуть вважатися національними реліквіями. Втрата будь-якого представника флори для цивілізації - значна втрата, наслідки якої сьогодні важко оцінити або передбачити [Залевадна, 2011].